

SON § 39**Mål- och budgetskrivelse 2027-2029**

Ärendenummer: SON 2026/6

Paragraf föregående instans: SON/AU § 30

Socialnämndens beslut

- Socialnämnden antar Mål och budget 2027-2029.
- Socialnämnden begär att regionfullmäktige tilldelar socialnämnden driftbudgetmedel enligt *Grundläggande behov av tillskott till driftbudgeten* samt *Högt prioriterade behov av tillskott till driftbudgeten*.
- Socialnämnden begär att regionfullmäktige tilldelar socialnämnden investeringsmedel enligt sammanställning Investeringsförslag 2027-2031

Sammanfattning**Driftbudget 2027-2029**

Socialförvaltningen hade ett förbättrat ekonomiskt läge 2025 med ett överskott på 34,5 mnkr. Orsaken till överskottet var fokus på bemanning efter behov och nya arbetssätt, högre intäkt från statsbidrag än beräknat och att LSS-verksamheten fick ett stort budgettillskott. Inför 2026 är bedömningen att förvaltningen kan ha en ekonomi i balans framför allt då budgetramen inte sänkts med något besparingskrav. Förutsättningen är dock att statsbidrag inkommer samt att det fortsätter att vara fokus på bemanning efter behov och nya arbetssätt. Dock kommer extra ersättning för kvälls- och nattarbete att öka kostnaderna.

Grundläggande behov av tillskott till driftbudgeten

De grundläggande förutsättningarna för att klara en ekonomi i balans framåt är att budgettillskott ges för:

- demografiska förändringar, från resursfördelningsmodell äldreomsorg
- ökade kostnader för löner
- ökade kostnader för externa avtal 17,1 mnkr.

Högt prioriterade behov av tillskott till driftbudgeten

Det finns också andra högt prioriterade behov av tillskott till driftbudgeten:

1. Extra ersättning för arbete på kväll och natt, 8 mkr
2. LSS-verksamhet 38 mnkr
3. Socialjour 2,5 mnkr
4. Ansvarsövertag hemsjukvård 6 mnkr
5. Samsjuklighetsutredning
6. (Ökade lokalkostnader nya verksamhetslokaler, kommande)

Det är också kostnadsökningar till följd av ny socialtjänstlag, höga hyror för nya boenden, ökat lokalbehov, allmänna kostnadsökningar samt centrala beslut om friskvård och Microsoft 365.

För äldreomsorgen kan det bli en ekonomi i balans, dock beror det på behovet av insatser och på kostnaden för extra ersättning för kvälls- och nattarbete. Ett helt nytt särskilt boende med 60 platser står nu klart. 20 av dessa platser används till brukare från annat, mindre boende som lagts ned. Det ekonomiska läget beror på hur snabbt de övriga 40 platserna fylls på och hur stor ökning det blir av hemtjänstinsatser. De ökade kostnaderna finansieras av tillskottet från resursfördelningsmodellen. Det blir dock svårt att framåt finansiera de ökade hyreskostnaderna för nya boenden.

Hemsjukvårdens ekonomi är i balans under förutsättning att det sker tillskott av statsbidrag för utökade sjukskötersketjänster. I och med att det sker en utökning av verksamheten med ansvarsövertag så krävs budgettillskott. Eftersom det är en omfattande förändring, i nuläget rör det sig om runt 200 patienter, och övergången precis påbörjats, så är det svårt att se det totala resursbehovet. Ansvarsövertaget måste följas framåt. Extra ersättning för kvälls- och nattarbete ökar också kostnaderna. Det behövs också budgettillskott för ökade behov framåt med allt fler äldre.

Det är fortsatt stora underskott för LSS-verksamheten, trots stort budgettillskott 2025. Underskottet beror nu främst på ökade kostnader för tillkommande placeringar, det har varit en stor ökning av insatsen bostad med särskild service. Extra ersättning för kvälls- och nattarbete ökar också kostnaderna. Verksamheten bedrivs fortfarande med mycket låga kostnader vid en nationell jämförelse så här behövs mer budgettillskott.

Individ- och familjeomsorgens ekonomi är numera i princip i balans, efter flera års arbete med att ändra arbetssätt. Dock slår nationella prisökningar igenom, ett exempel är rejält ökad dygnskostnad för placeringar på statliga SiS-hem. Behovet av försörjningsstöd har ökat de senaste åren, ökningen var 10 procent under 2025. För att bedriva socialjouren på ett hållbart sätt, kopplat till tillgänglighet och säker arbetsmiljö, krävs budgettillskott. Den nya samsjuklighetsdelegationen påverkar beroendevården och innebär att vård och behandling flyttas över till hälso- och sjukvården, i dagsläget är det mycket som ännu är oklart.

För att nå en ekonomi i balans måste socialförvaltningen fortsätta att arbeta med att sänka sjuktagen, arbeta med schemaläggning och bemanning efter behov samt ha god ekonomisk hushållning genom effektiva processer. Förvaltningen behöver också fortsätta att ha kontroll på externa avtal, detta förebygger också välfärdsbrott. Arbetet med att införa nya arbetssätt måste fortsätta. Arbetet med förebyggande insatser är viktigt och i linje med nya socialtjänstlagen. Exempel är anhörigstöd och att förebygga att barn och ungdomar begår brott.

Ny eller förändrad lagstiftning ställer ofta krav på utökad verksamhet, så som att inrätta stödboende, arbeta med avhopparverksamhet samt arbeta med skyddat boende. Utökade uppdrag, till exempel som följd av förändrad lagstiftning, kan i regel inte finansieras inom befintlig budget. Det ekonomiska läget påverkas också av allmänna kostnadsökningar och osäkerhet kring statsbidrag.

Investeringsförslag 2027-2031

Framåt behövs investeringsbudget för att möta behovet vilket beskrivs i förvaltningens bostadsförsörjningsplaner. Utifrån senaste befolkningsprognosen behövs det ytterligare ett nytt särskilt boende fram till 2029. Det behövs också en ny gruppboestad LSS samt en ny bostad med särskild service SoL. Det behövs en årlig investeringspott på 8 mnkr för anpassning av lokaler, satsning på välfärdsteknik och samt utrustning.

Investeringsförslag, tkr	2027	2028	2029	2030	2031	Summa
Säbo 1		135 000	135 000			270 000
Utrustning säbo 1			7 000			7 000
Bmss LSS gruppboestad			38 000			38 000
Bmss SoL				45 000		45 000
Summa bostäder	0	135 000	180 000	45 000	0	360 000
Investeringspott	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	40 000
Summa SOF	8 000	143 000	188 000	53 000	8 000	400 000
Säbo: antag uppdelning utgift två år, 90 platser i fler plan						

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att mål- och budgetskrivelse 2027-2029 följer anvisningarna från regionstyrelseförvaltningen och tjänar som underlag inför regionstyrelsens budgetberedning.

Bedömningen är att socialförvaltningen kan nå en ekonomi i balans framåt men det kräver budgettillskott samtidigt som verksamheterna arbetar vidare med att ha effektiva interna processer, att bemanna efter behov, nya arbetssätt och ha god kontroll på externa avtal.

Ärendets behandling under mötet

Anna-Lena Gutedal, ekonomichef, Roger Nilsson, HR-chef och Öystein Berge, kvalitetschef, föredrar ärendet.

Inför socialnämndens sammanträde har förslaget på mål- och budgetskrivelse färdigställts. Arbetsutskottet valde på sitt sammanträde 2026-03-04 att överlämna ärendet till socialnämnden utan eget yttrande då mål- och budgetskrivelsen endast var ett arbetsdokument då och skulle kompletteras.

Ordförande yrkar att socialnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Ordförande finner bifall till yrkandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse socialförvaltningen, Mål och budget 2027-2029, daterad 2026-03-11

Mål och budget 2027-2029, daterad 2026-03-18

Skickas till

RS registrator

RSF ekonomi och styrning

SOF Anna-Lena Gutedal, ekonomichef